

**JOGI
TANÁCSOK**

A kisiparosok tagdíjáról

A kisiparosok KIOSZ tagdíjzáróóról érdeklődik K. M. olvasónk. Kérdezi: van-e olyan rendelkezés, amely kötelezően előírja a KIOSZ-tagdíjzáróór? Ha van, kért: tájékoztassuk erről a rendelkezésről, valamint a KIOSZ-tagdíjzáróór kapcsán fellelhető kötelezettségről. Végül szeretnénk tudni, hogy a KIOSZ által megállapított tagdíj összege ellen van-e bírói jogorvoslat?

A kisiparosok KIOSZ-tagdíjzáróórát az 1958. évi 9. számú törvényerejű rendelet 3. paragrafusa (5.) bekezdése, valamint a végrehajtásáról szóló 2/1958. (V. 1.) Kip. számú rendelet 8. paragrafusa írja elő. A KIOSZ tagdíjzáróórát a KIOSZ Országos Vezetősége a 36/1971. (V. 26.) O. V. Határozatával állapította meg. A határozat szerint a tagdíj díj összegét az alapszervezet vezetője állapítja meg az érdekelte kisiparos ipari jövedelme alapján. Az iparból származó kereset összegének megállapításakor figyelembe kell venni a kisiparos adóalapját, ha pedig általánynak fizet, az általánynak megfelelő tiszta jövedelmét; adómentesség esetén az összes körülmények alapján becsléssel megállapítható tiszta jövedelmét. A tagdíj díj pótlék nélkül havi 10 forinttól havi 300 forintig terjedhet. Az alapösszeghez minden kisipari alkalmazott után 10 —10 forint pótlék járul. A pártoló tagok tagdíj díja havi 10 forint. Annak a tagdíj díja, aki nyugdíjnyújtását mellett tovább folytatja iparát, a nyugdíjazást követően nem lehet több, mint amennyi nyugdíjazása előtt volt. A belépési díj 50 forint. Aki a nyugdíjazást követően 3 hónapon belül

iparát folytatja, nem kell újabb belépési díjat fizetnie. Azokra a hónapokra, amely alatt az ipart nem folytatta, a tagsági díj havi 10 forint, amit ha az iparát újból folytatni kívánja, köteles megfizetni.

Tehát a tagsági díjat az összes körülmények figyelembevételével az alapszervezet vezetője állapítja meg. Ha az alapszervezet

vezetősége által megállapított tagdíj összegével a kisiparos nincs megelégedve, jogában áll ellene 15 napon belül a megyei szervezet vezetőjéhez fellebbezni. A megyei szerv vezetőjének döntése végérvényes, az ellen további fellebbezési lehetőség nincs. Tehát a bírósághoz fordulni ilyesmivel nem lehet.

Dr. V. M.

Elektronikus „révkalauz”

München közelében egy próbapályán a Siemens-cég kutatói új forgalomirányító rendszer kialakításának kísérleteit végzik, mely egy központi számítógép segítségével az indulási helytől a célpontig utasításokkal, az irányra és a sebességre vonatkozó parancsokkal látja el az autózvezetőket. A gondolat egyáltalán nem utópisztikus, ám igaz, hogy megvalósulására még jó ideig várunk kell, hiszen csak költséges előkészítés, nagyfokú szervezethez teheti a gyakorlatban is használhatóvá.

A „programozott forgalom” alapfogalata az, hogy a közlekedés minden egyes résztvevőjét optimális útvonalon vezessék el céljához (az optimális út nem okvetlenül a legrövidebbet jelenti, hanem azt, amely a legfolyamatosabban haladhat a gépkocs). A legkedvezőbb útvonalat a központi forgalomszámláló választja ki, amely a maga „hatáskörében” minden ko-

csiról tud, hiszen a vezetői indulás előtt egy megfelelő számhoz tartozó gomb lenyomásával tudomásra hozza a célpontot. A gomb a gépkocsiban levő kis készüléken — miniatűr rádióadón — lenne elhelyezve, mely az egész út során sugározná a kiválasztott számnak megfelelő jelet, amit az úttestbe épített indukciós hurok fogna fel, és továbbítaná a központi számítógépbe.

A számítógép képes arra, hogy villámgyorsan egybevetse az egyes útszakaszok foglaltsági adatait a járművek úticél-kívánságaival, és megállapítsa, merre kell haladniuk az egyes gépkocsiknak, hogy legkevesebb keresztezzék egymás útját. Döntéseit, ajánlásait ugyan csak az útburkolati vezetékek segítségével, a nyílak valamelyikének a felvillanásával, a javasolt sebesség értékének megadásával hozza tudomására a vezetőnek a központi irányító rendszer.

Nyitott ajtók mögött

Mielőtt bárki azt mondaná: az ideg- és elmebetegség nem tartozik az egészségügyre, és különben is ez egészségügyi-tudományos téma, amihez a „normálisak” társadalmának kevés köze van — elismerjük, hogy hosszú ideig ez volt a hivatalos álláspont is. Az új elmetörvény megjelenéséig, 1968-ig, nem a beteget védte a társadalomtól, hanem fordítva. Az volt a lényeg: hogyan lehet az ön- és közveszélyesnek nyilvánított ideg- és elmebetegeket minél jobban elszigetelni a zártosztályokon.

1.

Magyarországon először Debrecenben, majd — miután az ottani klinika vezetőjét, dr. Juhász Pált a budapesti II. sz. Neurológiai Klinika igazgatójává nevezték ki — ezen az elmeosztályon próbáltak meg alapvetően szakítani a „zárt osztályok” szemléletével. Sőt, a gyakorlatban is bevezették a „nyitott ajtók” rendszerét. A téma időszerűségét, a neuropszichológusok munkájának növekedését az is adja, hogy a tapasztalatok nemrégiben tárgyalt az Ideg- és Elmeorvosok Tudományos Nagygyűlése.

Ahhoz, hogy fel tudjuk mérni a változást, fel kell idéznünk az elmeklinikák zárt osztályainak már szokványossá vált képét: az ablakon rácsok, az ajtókat zárva. A zárt ajtók mögött az ápolók, akik a kulcsot őrzik. A folyosókon áldogáló, semmittevő ápolók, a szobákban magukra hagyott betegek.

A zártaság, a magárahagyottság csak fokozza a betegséget, hiszen ilyen körülmény még az egészséges embernek is nagy megpróbáltatást jelent. A zárt osztályok beteget mindig arról panaszkodnak, hogy ilyen helyzetben emberségüktől érzik magukat megfosztottnak.

A tényekhez tartozik, hogy a zárt ajtók módszere már csak azért sem szolgálhatja a társadalom védelmét, mert jelenleg még elégtelen az elmeosztályon rendelkezésre álló ágyak száma. (Száz ezer lakosra 70 ágy jut, holott az Egészségügyi Világszervezet értékelése szerint 200 ágy lenne szükséges.) Ilyen körülmények között még ma is sokszor nem a betegség dönti el, hogy ki kerül be, és ki marad a zárt ajtókon ki-

vül. A szakemberek szerint, de a társadalmi tapasztalat is azt bizonyítja: az elmeosztályok zártaságának legtragikusabb következménye, hogy az ideggyógyászatra szorulóknak a pszichiátriai osztályoktól, és ezért általában csak kényszerrel lehet oda bevenni.

2.

A fentiek alapján felmeríthető a jelentősége a „nyitott ajtók” rendszerének. A budapesti II. sz. Neurológiai Klinikán alapvetően megváltozott a helyzet. Az „ajtónyitás” nemcsak azt jelenti, hogy az elmeosztályon szó szerint nyitva az ajtó, hanem azt is, hogy az ápolók látogatót fogadhatnak, kimenőt kaphatnak. A nyitott ajtók mögött érkező betegeket szívesebben fogadják otthon, a családban, és segítséget nyújtanak mielőbbi felépülésükhöz. Nyitott ajtók rendszeréből következik, hogy az ápolók nem az ajtóra vigyáznak, hanem a betegek foglalkoztatását szervezik. A betegekben felelősségtudat alakul ki önmagukkal és beteg társaikkal szemben. Jellemző, hogy a

kényszerrel behozott betegeket is el lehetett engedni, és önként visszajöttek.

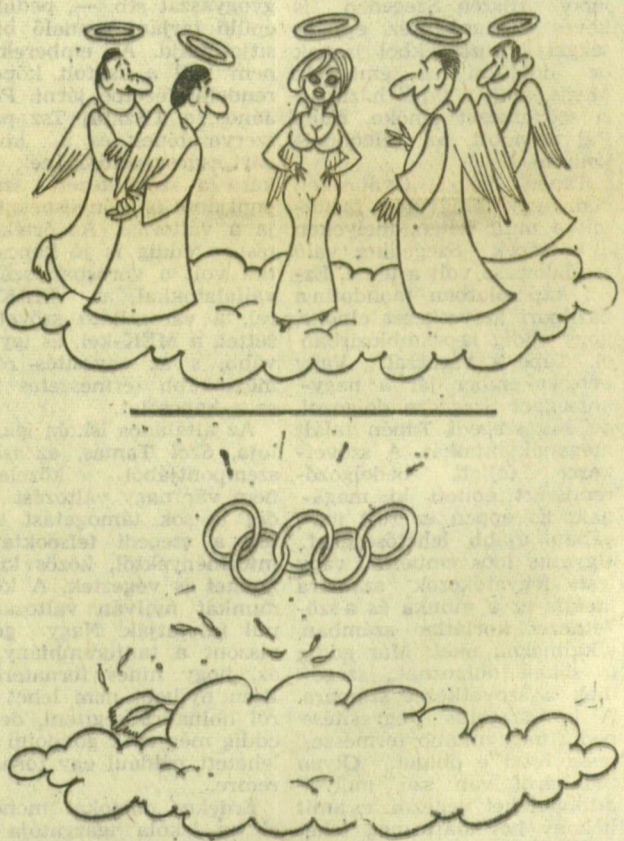
3.

Az eredményt bizonyítandó, ezúttal csak egyetlen adat: amíg 1968-ban, még a zárt rendszer idején a Juhász Pál professzor által vezetett klinika elmeosztályán is az egy főre eső ápolási napok száma 34 volt, addig 1971-ben a nyitott ajtók mellett ez a szám 23-ra csökkent. Talán nem kisebb jelentőségű a mai szűkös körülmények között, hogy a nyitott rendszer lehetővé tette a nappali kórház meghonosítását is az elmeosztályon. Minden kísérő nélkül, naponta 15–30 beteg megy be a klinikára és reggeltől délutánig ott tölti idejét, megkapja gyógyszerét és részt vesz a foglalkozásokon. Gyógyulásuk gyorsabb és hatásosabb.

Ahhoz, hogy e példamutató módszert a klinikák követhessék, nemcsak az orvosok, és ápolók korszerű szemléletére van szükség, hanem arra is — és ez teszi az ügyet a legszelebb értelemben társadalmivá —, hogy a betegek közvetlen környezete, családja, baráti köre, esetenként a munkahelyi közösség is — megértve a nyitott ajtók szellemét, segítsen a gyógyulásban.

Pálos Miklós

Karikák

Anyakönyvi hírek

Szűcs Bálint, Szabó János, Selymes Jánosné Gödér Róza, Kiss István, dr. Somogyi Istvánné Rónay Zsuzsanna, Antal István meghalt.

II. KERÜLET

Házasság: Somogyi József és Vidács Ilona, Terhes Sándor János és Tallósy Mária Erzsébet, Vörös Zoltán Géza és Makai Ilona, Gárdián József és Vincze Valéria, Menyhart Mihály István és Pastyik Éva Mária, Berta István és Károlyi Zsuzsanna házasságok kötötték.

Halálozás: Erdel György, Kiss Péter, Nagy Józsefné Tóth Piroska, Somogyi István, Balázs Józsefné Boros Ilona, Horváth-Vizi Józsefné Huszta Ilona meghalt.

III. KERÜLET

Házasság: Gonda Ferenc és Szűcs Anikó, Fehér Mihály és

Tátrai Katalin, Magyar Gyula és Jambrik Zsuzsanna, Révész Lajos és Szabó Margit, Tóth György és Ördög-Deák Gizella házasságok kötötték.

Születés: Gárgyán Antalnak és Savanya Irénnek Tibor, Németh Mihálynak és Gubik Mária Mária, Csúri Mihálynak és Molnár Juliannának József, Kónya János Antalnak és Bolta-Nagy Katalin Piroskának Mónika, Andrea, Janoska Sándornak és Borsos Rozáliának Klaudia, Nikolett, Tandari Imre Mihálynak és Hegedűs-Bite Irénnek Erika, Szabó Pálnak és Szalma Erzsébetnek Attila, Kőszó Lajosnak és Varga Irénnek Gabriella, Ördög Józsefné és Márki Mária, Tóth Ferencnek és Németh Mária, Andrea Mária nevű gyermekek születtek.

Halálozás: Juhász Pál, Tanács Imréné Kőrödi Mária, Juhász János, Tóth Istvánné Kovács Julianna, Kőrösi Péterné Szűcs Erzsébet, Maróti Imréné Vass Erzsébet, Hódi Mihályné Szanka Katalin, Veszegyházi Ilona, Szűcs Ferenc, Nagy Károly Sándorné Ilona, Erzsébet, Dabó Ferencné Takács Margit, Radányi Béla, Vidéki Jolán, Szavits Erzsébet, Puljer Fülöp, Beitz Rozina meghalt.

BERCELI A. KÁROLY

Hullámsír

71.

— Nem erről van szó, édes Pistám. De kedves tőled és megható, hogy ennyire magadévá teszed máris a mi titkos terveinket. A királygyilkosság anarchista és nihilista módszer, én nem ítélem el, mert mindenki úgy harcol a hitért, ahogy tud, de itt nem egy embert, hanem egy elvet, egy szentségesnek hitt téveszmét kell elpusztítani, hogy valahogyan — ettől megszabadulva — végre a saját dolgainkat, érdekeinket megfelelően rendezni tudjuk, elsősorban persze a környező kispáncsokhoz és saját nemzetiségünkhöz való viszonyunkat. Mert különben valóban elvesztünk. Tudom, hogy te már mindenről lemondtál, logikusan is le tudod vezetni a végveszély elkerülhetetlen bekövetkezését, lehet, hogy józanabb vagy nálam e téren, vagy mélyebben átéled a magyarság teherbíró képességét, de bennem még el valami reményesség a jövőt illetően, s ebből szeretnék valami kevés-két most neked is átadni. — Aztán hirtelen határozottan jelentette ki: — Egy röpiratot kell szerkesztenünk... Első lépésként... Igen, egy Habsburg-ellenes röpiratot... Névletlenül, titokban, s mindenki számára érthetően... Ehhez kérem a te segítségéd!

Pintér Pista, aki mindent tudott a dinasztia visszaéléséről, s nemzetpusztító voltáról, s az

ország tragédiájáért a török garázdálkodáson kívül, de még annál is elítélhetőbb módon az uralkodó családot tette felelőssé, nem sokat kértette magát. Sőt, örült, hogy a sok töprengés, személyi válság, szerelmi kudarc mállasztó örlődésében valami határozott, s végeredményben neki is tetsző célt tűzhet maga elé.

— Még ma hozzákezdek — mondta kisvártatva, s kezét nyújtott Gábornak. — Tudod, hogy nem felelősségünk, csak alkatunk különbözik egymástól, de most igyekszem magam beleolvasni egy kis fanatizmusba. Hiszen igazad is lehet! Lehet, hogy Csétre is, nem vagyok proféta. Lehet, hogy végtelen is vagyok életképtelen, s ezt a szubjektív érzést kivetem az egész népre. Ez a kísérlet talán engem is fölráz.

— Míker az Arany Korában együtt álltunk Jó Péterrel meg Vass Pistával, s te szokatlan hevesességgel kifakadtál a királyi ellenség ellen, már tudtam, hogy nem sokáig kell téged puhitanom egy ilyen izgalmas vállalkozásra. De jól vigyázz, Pista, ez titkos dolog, erről jelenleg csak ketten tudunk, s még néhány barátom és társam főt, Pesten, de a nevedet nekik sem árultam el. Nem ártóvatosnak lennünk, bár a helyzet most nem olyan, mint a Bach-korszakban volt, hogy ilyesmért 10 vagy 20 évi várbörtönre is ítéltették az összeeskülvőket, de azért most is megőrölhetjük az embert, s ez neked az állásodba, nekem pedig leendő diplomámba is kerülhet. Ez ostobaság. A mártírium most megoldás, éppen elég vértanúnk van!

— De én, ha nekilátok, alaposan megmondom a véleményem erről a tisztelt családról, mert nagyon nehéz mentseget találni bármely

tagjára is. Persze, az elején kezdem, de mindenre és mindenre sor kerül, még ha elfogult is, de ennyi hazafiasságot én is megengedhetek magamnak. Lipót külön kipelengérezem, aki a legártalmasabb uralkodók egyike volt, nemcsak Nádasdy kivégzése, a Kolonics, a Caraffa ármányának ránc szabadtása miatt, hanem a végzetes telepítések, a népesedés erőszakos, s a magyarságra nézve káros, sőt katasztrofális megváltoztatása miatt is. De itt van még a remek magyar várak leromboltatása, s egy ugrással tovább az átkozott pragmatika sanctio, amellyel beleette magát a magyarság zsigereibe ez a parazitacsala. S azt az érzelmesen emlegetett Mária Terézia anyánkat is kikezdem, akinek ősi trónját saját bevallása szerint a bolond magyarok mentették meg, de évtizedekig nem volt hajlandó a felszabadított Délvidéket az országhoz visszacsatolni, birodalmi tartományként kezelte, s a szerbek istápolása mellett még tökéletesen el is németesítette. Vagy a kedves fiacskája, ez a túlbecsült doktriner idiota, aki minden történelmi érzék nélkül emésztetlen dogmákat akart megvalósítani, Bach előfutáraként eltörölte a nemzet nyelvét, bezárt kiváló és mély gyökereit intézményekbe, de mégis óriási elmenek tartják a megbűvölt és felvilágosult racionalisták, mert nem volt olyan bigott számár, mint a mi Ferenc Jósikánk, aki éppen a te Libénvid mérenylete után meggyőződve most már kétségbevonhatatlanul, hogy neki isteni rendeltetése van, azért nem vágta el a kés a nyakát, olyan konkordátumot kötött a Vatikánnal, amely már a tizenhatodik században is korszerűtlen cselekedet lett volna.

(Folytatjuk.)